

Svet
Evropske unije

Bruselj, 28. maj 2021
(OR. en)

9048/21

LIMITE

COMPET 387
MI 379
JAI 586
TELECOM 221
CT 71
PI 40
AUDIO 57
CONSOM 124
CODEC 746

Medinstitucionalna zadeva:
2020/0361(COD)

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	8150/21
Zadeva:	Boj proti nezakonitim spletnim vsebinam v okviru predloga akta o digitalnih storitvah – orientacijska razprava

I. Ozadje in stanje

Komisija je 15. decembra 2020 predložila sveženj predlogov za akt o digitalnih storitvah, ki vključuje predlog uredbe o enotnem trgu digitalnih storitev (akt o digitalnih storitvah¹) in predlog uredbe o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju (akt o digitalnih trgih²).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN>.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/?qid=1608116887159&uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN>.

Delovna skupina za konkurenčnost in rast je nedavno zaključila prvo obravnavo predloga akta o digitalnih storitvah, ki ga je obravnavala od decembra 2020. Večina delegacij ohranja preučitveni pridržek glede tega besedila. Poročilo o napredku je bilo predstavljeno Svetu za konkurenčnost 27. maja 2021, prvi preoblikovan osnutek besedila pa naj bi predsedstvo po preučitvi prvega kroga pripomb držav članic objavilo junija.

Predlog akta o digitalnih storitvah vsebuje določbe, ki so za področje pravosodja zelo pomembne. Predlog odpira vprašanje pravega ravnovesja med odstranjevanjem nezakonitih vsebin in zaščito temeljnih pravic, zlasti svobode izražanja, kot so zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Vključuje tudi postopkovna pravila za odstranjevanje nezakonitih spletnih vsebin³ in zaščitne ukrepe za uporabnike, katerih vsebino so ponudniki posredniških storitev zmotno izbrisali. V skladu s tem je njegov cilj spodbuditi spremembo sistema za odkrivanje in odstranjevanje vsebin, ki veljajo za nezakonite, ter določiti obveznosti glede potrebne skrbnosti za ponudnike storitev, da bi zagotovili učinkovite postopke za boj proti nezakonitim vsebinam in obravnavali sistemska tveganja v zvezi z zelo velikimi platformami.

Eden od pomembnih vidikov predloga zadeva tesnejše sodelovanje z javnimi organi in med njimi, drugi vidiki, ki bi lahko bili relevantni za področje pravosodja, pa vključujejo teritorialnost, pristojnost in čezmejne učinke ter razmerjem in interakcijo med aktom o digitalnih storitvah in drugimi obstoječimi instrumenti (na primer Uredbo (EU) 2021/784 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o preprečevanju razširjanja terorističnih spletnih vsebin in osnutkom instrumentov o elektronskih dokazih ter Direktivo 2011/93/EU z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji).

V tem kontekstu je portugalsko predsedstvo Sveta sklenilo, da bo predlog akta o digitalnih storitvah uvrstilo na dnevni red neformalne videokonference ministrov in ministric za pravosodje, ki je potekala 11. marca 2021. Ob tej priložnosti je več držav članic opozorilo, da je treba tesno sodelovati s strukturami za konkurenčnost, da bi med pogajanja ustrezno obravnavali določbe, ki so pomembne za pravosodje. Predsedstvo je zaključilo, da je ključnega pomena, da Svet za pravosodje in notranje zadeve še naprej spremlja potek razprave.

³ „Nezakonita vsebina“ pomeni vse informacije, ki same po sebi ali v zvezi z dejavnostjo, vključno s prodajo proizvodov ali zagotavljanjem storitev, niso skladne s pravom Unije ali pravom države članice, ne glede na natančen predmet urejanja ali naravo takega prava (člen 2(g)).

Predsedstvo je na neformalni seji odbora CATS 10. maja 2021 ponovno poudarilo, da je predlog akta o digitalnih storitvah za področje pravosodja in notranjih zadev zelo pomemben. Sledila je plodna razprava o aktualnih vprašanjih v zvezi z odločbami o ukrepanju zoper nezakonito vsebino in odločbami o predložitvi informacij (člena 8 in 9 predloga) ter uradnim obveščanjem o sumih kaznivih dejanj (člen 21 predloga). Delegacije so menile, da bi lahko vsaj uporabno pojasnili pravila iz členov 8 in 9, ter poudarile, da je treba zagotoviti, da bo besedilo predlagane uredbe, kar zadeva njen vpliv na kazensko pravosodje, jasno za vse deležnike. V zvezi s tem je Komisija odgovorila, da je predlog uredbe v bistvu *lex generalis* ter da merila in zahteve v zvezi z odločbami, ki so v njem določene, ne posegajo v druge akte Unije, vključno s področjem kazenskega pravosodja, ki določajo podobne sisteme za ukrepanje zoper specifične vrste nezakonitih vsebin ali zagotavljanje informacij v specifičnih sektorjih (členi 1(5), 8(4) in 9(4)). Poleg tega so številne delegacije kritizirale dikcijo člena 21 in opozorile, da pojem „hudega kaznivega dejanja, ki vključuje ogrožanje življenja ali varnosti ljudi“ v osnutku uredbe ni opredeljen, to pa lahko povzroči pravno negotovost.

Stanje glede teh vprašanj je opisano v nadaljevanju.

II. Odločbe o ukrepanju zoper nezakonito vsebino in odločbe o predložitvi informacij (člena 8 in 9)

Namen teh določb je določiti nekatere minimalne elemente, ki jih morajo vsebovati čezmejne odločbe (določbe se bodo uporabljale tudi na nacionalne odločbe), s katerimi se odredi ukrepanje zoper nelegalno vsebino ali zagotovitev informacij. Pristojni organ v državi članici lahko take odločbe naslovi neposredno na ponudnika storitev v drugi državi članici. V skladu s predlogom akta o digitalnih storitvah naj bi bili ponudniki storitev hkrati obvezani, da organ, ki je odločbo izdal, obvestijo o sprejetih ukrepih. Navedeni predlog akta sam ni pravna podlaga za izdajo odločb ali njihovo izvršitev. Zato lahko izdaja ali izvršitev odločb temelji na *lex specialis* Unije ali nacionalnem pravu. Predlog akta o digitalnih storitvah vsebuje harmonizirana pravila, v skladu s katerimi mora ponudnik posredniških storitev predložiti povratne informacije v zvezi z odločbo.

Postavljena so bila vprašanja, ali bi bilo treba v zvezi s to zahtevo po povratnih informacijah razmisliti o roku, ob upoštevanju, da naj bi se za roke za odstranitev določene nezakonite vsebine ali za predložitev določenih informacij uporabljali temeljna nacionalna zakonodaja in zakonodaja Unije, na podlagi katere so izdane odločbe (ki se lahko bistveno razlikujeta glede na vrsto vsebine ali zakonodaje).

Razpravljalo se je tudi o tem, ali bi bilo primerno, da se določi, da morajo gospodarski subjekti take odločbe obvezno upoštevati. Vendar je bilo obenem ugotovljeno, da so lahko tovrstne odločbe zavezujoče že na podlagi zakonodaje *lex specialis* ali nacionalne zakonodaje ter da akt o digitalnih storitvah glede na svojo horizontalno naravo morda ni pravi instrument za take določbe o pooblastilih. Nekatera od zastavljenih vprašanj je mogoče rešiti z jasnejšo dikcijo normativnih določb in uvodnih izjav v predlogu akta o digitalnih storitvah.

Zlasti pomisleki, izraženi v zvezi s tem, kakšen točno je učinek klavzule o neposeganju v razmerju do nacionalnega kazenskega prava, ki je v skladu s pravom Unije, predvidene v členih 8(4) in 9(4), kažejo, da bi bila lahko dikcija v zvezi z novim sistemom odločb še jasnejša, s čimer bi zagotovili, da obstoječi instrumenti pravosodnega sodelovanja EU, kar zadeva ukrepanje zoper nezakonite vsebine, ne bodo prizadeti.

Nekatere delegacije so poleg tega vztrajale, da je treba pojasniti, da se člen 9 ne uporablja za nalog za predložitev in nalog za zavarovanje, kot je predlagano v osnutku uredbe o evropskem nalogu za predložitev in evropskem nalogu za zavarovanje elektronskih dokazov v kazenskih zadevah. Čeprav člen 1(5) predloga akta o digitalnih storitvah jasno določa, da se bo osnutek uredbe o nalogu za predložitev dokazov in nalogu za zavarovanje dokazov štel za *lex specialis*, bi lahko dodatno pojasnili, da člen 9(4) prav tako ne posega v navedeno uredbo.

III. Uradno obveščanje o sumih kaznivih dejanj (člen 21(1))

V členu 21 predloga akta o digitalnih storitvah je navedeno, da mora spletna platforma zadevne organe kazenskega pregona ali pravosodne organe nemudoma uradno obvestiti o sumu hudega kaznivega dejanja, ki vključuje ogrožanje življenja ali varnosti ljudi, ali da se tako kaznivo dejanje izvaja ali je verjetno, da bo storjeno, ter predložiti vse ustrezne razpoložljive informacije.

Ta določba prav tako vzbuja pomisleke, in sicer v zvezi z njenim področjem uporabe. Delegacije je zanimalo, ali obstaja razumna utemeljitev za izvzetje malih in mikro spletnih platform iz obveznosti obveščanja pristojnih organov o storitvi hudih kaznivih dejanj, ki vključujejo ogrožanje življenja ali varnosti ljudi.

Po drugi strani je v besedilu navedeno le, da bi bilo treba organe obvestiti „nemudoma“, natančen rok za to obveznost obveščanja pa ni naveden.

Poleg tega bi verjetno bilo treba pojasniti, za katera „huda kazniva dejanja, ki vključujejo ogrožanje življenja ali varnosti ljudi“ velja obveznost obveščanja, na primer tako, da bi dodali seznam zadevnih kaznivih dejanj ali navedli dodatne primere v eni od uvodnih izjav.

IV. Vprašanja za ministre in ministrice

Glede na navedeno naj ministri in ministrice z vidika kazenskega pravosodja izrazijo svoja stališča o naslednjih vprašanjih:

- a) **Ali menite, da bi bilo treba dikcijo členov akta o digitalnih storitvah izboljšati, da bi upoštevali pomisleke, ki so bili izraženi v zvezi s členoma 8 in 9 in so relevantni za področje pravosodja? Če je odgovor pritrdilen, katere specifične vidike bi bilo treba upoštevati?**

- b) **Ali menite, da je v zvezi s členom 21 bistveno pojasniti področje uporabe ter, zlasti za namene predloga akta o digitalnih storitvah, tudi izraza „hudo kaznivo dejanje, ki vključujejo ogrožanje življenja ali varnosti ljudi“ in „nemudoma“?**